

Klima- og miljødepartementet
P.B. 8013 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref:
Lise Urset
Tlf: 62563276
25/3015(9)

Arkiv:
144//&13
39680/25
-

Dato:
13.06.2025

HØRINGSUTTALELSE OM TILTAKSPLAN VILLREIN FRA HAMAR

Viser til forslag om tiltaksplaner for villrein med høringsfrist 4. juni. Hamar kommune fikk ikke innvilget utsatt høringsfrist, men vi fikk likevel beskjed om at den forsinkede høringsuttalelsen ville bli vurdert. Vi sender derfor vår uttalelse som ble behandlet i Formannskapet 11.06.25. Nedenfor følger vedtaket og vurderingen fra Formannskapet:

VEDTAK:

Hamar formannskap vedtar å sende høringsuttalelsen slik den framkommer i saken. Hamar kommune går mot å utvide villreinområdet sørover i Hamar.

VURDERING:

Hamar kommune, sammen med andre kommuner og øvrige myndigheter, har ansvar for å beskytte villreinens leveområder gjennom arealplanleggingen. Å vektlegge villreinhensyn i arealforvaltningen er dermed viktig for å nå målsettingene fra villreinformeldingen, blant annet for å forebygge tap og forringelse av villreinens leveområder. En langsiktig og bærekraftig arealplanlegging kan spare samfunnet for store utgifter til naturrestaurering senere.

Tiltakspakke 1 (tiltak 1-11) i tiltaksplanen er tiltak som skal bidra til en mer helhetlig og restriktiv arealplanlegging og arealforvaltning. Et eksempel er: «revidere kommunale planer (planvask) og basere fremtidig utbygging på oppdatert kunnskap og en sterkere vektlegging av villreinhensyn». Flere av disse tiltakene går også på kompetanseheving, blant annet for kommunestyre og fylkesting. Hamar kommune støtter denne typen tiltak og mener de er viktige for å sikre en framtidig villreinstamme.

Tiltakspakke 2 (tiltak 12 -16) handler om å skjerme kalvings- og oppvekstperioden fra etter påske og fram til 18. juni. Her går tiltakene i stor grad på å begrense motorisert ferdsel innenfor villreinområdet og å unngå tiltak som kan føre til mer ferdsel. Tiltakspakken innebærer også forslag om å vektlegge villreinhensyn sterkere ved søknad om nye landbruksveier. Dette tiltaket kan ha konsekvenser for skogsdrift i Vang almenning, men slik tiltaket er

utformet vil det fortsatt være kommunen som bestemmer om ny landbruksvei skal tillates eller ikke. Nye landbruksveger kan altså tillates innenfor villreinområdet forutsatt at nytten ved å etablere landbruksvegen er større enn ulempene for natur, miljø og samfunn. Hamar kommune mener dette er gode og nødvendige tiltak og vil selvsagt gjøre grundige vurderinger når det søkes om motorisert ferdsel eller tiltak som kan øke ferdselen i villreinområdet.

Tiltakspakke 3 (tiltak 17-22) dreier seg om ikke-motorisert ferdsel. Tiltakene her berører antagelig ikke Hamar kommune direkte, men er tiltak som skal sikre kanalisering av ferdsel og også restriksjoner for ferdsel der det er viktig for å sikre trekkruiter og lignende for villreinen. Tiltak som vil føre til endringer i praksis for hvordan man kan bruke Rondane som friluftsområde vil kunne oppleves som inngripende for noen. Samtidig mener Hamar kommune at dette er helt nødvendig for å gi ro til villreinen. Det er imidlertid viktig at slike tiltak gir restriksjoner for turistene og ikke for lokalbefolkningen. Rettigheter til jakt, beite osv må sikres for de som bor i områdene.

Tiltakspakke 4, 5 og 6 (tiltak 23-31) dreier seg i stor grad om forskningsprosjekter, organisering av beitebruk, organisering av jakt og evaluering og oppfølging av tiltaksplanen. Hamar kommune støtter disse tiltakene. Forvaltning av villreinen må bygge på kunnskap og det er derfor avgjørende at kunnskapsgrunnlaget til enhver tid er oppdatert og at det suppleres der det er mangelfullt. Innen beitebruk kan enkle tiltak som flytting av saltsteinplasser ha effekt for villreinen samtidig som at ulempene er små for beitebrukerne. Alle tiltak skal gjennomføres i samarbeid med beitenæringen. Å gjennomføre evaluering av tiltak i tiltaksplanen er viktig for å sikre at det er tiltak som virker som videreføres.

Tiltakspakke 7-14 (tiltak 32-60) er geografisk plasserte tiltak som i stor grad skal begrense ferdsel og forstyrrelser i villreinområdet. Ingen av disse berører Hamar kommune direkte. Mange av tiltakene handler om begrensning av parkering og camping, stenging av konkrete selvbetjeningshytter, begrensninger på fylkesveg 27 over Venabygdsfjellet og lignende. Mange av tiltakene berører Grimsdalen, Rondvassbu, Spranget og Bjørnhollia. Målet med restriksjonene er blant annet å gjenopprette historisk viktige trekkruiter og beholde eksisterende trekkruiter. Det er et stort antall besøkende i Rondane hvert år. Rondane er et fantastisk område og det er forståelig at mange ønsker å besøke området. Dessverre er ikke dagens bruk bærekraftig og det er derfor nødvendig med sterkere tiltak. Hamar kommune mener det er en forutsetning at tiltakene gjennomføres i samarbeid med kommunene, DNT og andre interesser som berøres. Det må gjøres en samlet vurdering av fordeler og ulemper ved ulike tiltak for alle interesser.

Tiltakspakke 15 (tiltak 61-64) er tiltak som skal bidra til å opprettholde og bedre sesongtrekket fra nordlige til sørlige områder i Rondane sør. De to første tiltakene innebærer å flytte flyvraket ved Øverlihøgda og å utsette åpningstiden for Birkebeinervegen. Tiltak 63 innebærer å utvide det nasjonale villreinområdet sør for Åsta slik at det er i tråd med GPS-registreringene som viser villreinens bruk av områdene. Villreinområdet vil da strekke seg nesten ned til St. Olav.

Hamar kommune ønsker ikke en utvidelse av villreinområdet sørover da dette vil begrense mulighetsrommet for utvikling av arealene. Det er imidlertid gjennom regional plan at grensene for villreinområdet eventuelt kan endres. Det er dermed Innlandet fylkeskommune som må gjennomføre tiltaket ved å revidere

gjeldende regional plan for Rondane-Sølnkletten. Hamar kommune deltar gjerne dersom det blir en ny planprosess, men forutsetter da at Vang almenning som grunneier også blir tidlig koblet på. Det er interessekonflikter i bruken av området og Hamar kommune forventer at disse blir synliggjort og vurdert. Dette gjelder også andre interesser som beitelaget, HHT, Vang jakt- og fiskeforening og tilsvarende.

Tiltak 64 er overvåkning av ferdselen i trekkområdet over Åsta (ved Bringbusætra). Trekkpassasjen over Åsta er svært smal og dersom trekket brytes betyr det at sommerbeiteområdene sør for Åsta ikke lenger blir tilgjengelige. Formålet med tiltaket er å sørge for at ferdselsutviklingen overvåkes slik at tiltak kan iverksettes dersom utviklingen blir negativ. Dette tiltaket støttes av Hamar kommune da det er viktig å ha oppdatert kunnskap om villreintrekket over Åsta.

Med vennlig hilsen

Lise Urset
fagleder miljø og klima

Dette brevet er elektronisk godkjent og sendes uten håndskrevet signatur.